

Съвместна декларация

на група „Работодатели“ на ЕИСК и Асоциацията на организациите на българските работодатели **Преодоляване на недостига на умения за растеж и създаване на работни места**

Текущите мегатенденции като глобализацията, цифровизацията и демографското развитие оказват дълбоко въздействие върху икономиката и сферата на труда. Те разкриват огромни възможности, но и изправят държавите членки, обществата и работодателите пред предизвикателството да бъдат в крак с темпа на промените по отношение на:

- революционните технологични развития в целия свят;
- застаряването на работната сила и нарастването на очакваната продължителност на живота;
- дълбоките промени в пазарите на труда и индивидуализирането на труда;
- повишаващия се недостиг на умения и задълбочаващите се различия между поколенията; и
- новите умения и ключови компетентности, необходими във всички сектори на икономиката, обществото и трудовия живот.

Това изисква реформи на пазара на труда и в образованието, професионалното образование и обучение (ПОО) и системите за чиракуване в държавите членки, за да се създаде истинско европейско пространство за образование с цел посрещане на настоящите и бъдещите предизвикателства и постигане на успех в световната битка за таланти. Изтъквайки също ролята на социалните партньори и обявеното партньорство за реформи, страните, подписали тази декларация, изразяват твърдото си убеждение, че това налага изпълнението на следните мерки:

На пазарите на труда е необходимо:

- да гарантираме, че уменията отговарят на нуждите на пазара на труда. Това налага да се намери решение на проблема с недостига на умения и нарастващото несъответствие между търсените и предлаганите умения;
- да премахнем пречките пред създаването на работни места и пълноценно участие и интеграция на пазара на труда на цялата налична работна сила, включително като използваме положителния потенциал и синергии на различните поколения;
- да съветваме, мотивираме и мобилизираме младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение (NEET), да намерят подходящи възможности за професионално развитие;
- да насърчаваме и мотивираме отделните хора да поемат отговорност за развиването на своите умения;

- да се адаптираме към променящия се характер на труда и необходимостта от нови модели на трудовите отношения;
- да използваме подхода на съчетаване на гъвкавост и сигурност с цел адаптиране на трудовото законодателство към изискванията на съвременната икономика.

В образователните системи е необходимо:

- да се стремим към непрекъснато подобряване на качеството и ефективността, за да произвеждаме повече и с по-високо качество с наличните ресурси;
- да създадем условия за младите хора да придобият съответните умения и ключови компетентности на всички равнища на образованието и обучението. Наред с другото, това изисква промяна на парадигмата в образованието чрез преминаване към хоризонтални и интердисциплинарни знания въз основа на творческо мислене и изграждане на умения;
- да насърчаваме творчеството, предприемаческото мислене и мобилността в образованието и обучението на всички равнища;
- да инвестираме в умения в областта на НТИМ (науки, технологии, инженерство и математика) от основното до висшето образование, както и в ученето през целия живот;
- да насърчаваме ученето през целия живот въз основа на гъвкави и новаторски методи на учене;
- да насърчаваме ученето в процеса на работа и професионалното образование и обучение (ПОО) и да укрепваме връзките между предприятията и образователните институции с цел избягване на несъответствията между търсените и предлаганите умения;
- да гарантираме широк достъп за развиване на уменията и компетентностите в икономика, основана на знанието.

Всичко това ще ни позволи да превърнем човешкия потенциал и талант в решаващ фактор за икономическия растеж, производителността и конкурентоспособността. Нужни са непрекъснати усилия, за да се гарантира, че системите на държавите членки за образование, ПОО и чиракуване функционират добре и осигуряват широк набор от умения, необходими в модерната икономика.

Подписали:

Ясек Р. Кравczyk,

*председател на група „Работодатели“
на Европейския икономически и социален
комитет*

Божидар Данев,

*председател на Асоциацията на
организациите на българските
работодатели*